Zakład Narodowy im. Ossolińskich

DZIAŁ RĘKOPISÓW

Rkps 17751

ODPISY DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH MIASTA ZATORA Z LAT 1559-1772.

Łac., pol. Koniec XIX w. S. 44.

Odpis dokum. w Arch. magist. w Zatorze — 1

Kopia

1) 1559. Zygmunt August nadaje prawo na [jarmak na św. Marcina Dr. J.]
[Dopisek na odwrotnej stronie: Praeter tres Nundinas quartum forum pro festo S. Martini celebrandum in perpetuum conceditur]

Pergamin nadwerężony przy składaniu. U spodu sznurek tylko od pieczęci. Format 41½ : 21 cm. ~~Pismo [illegible]~~ [illegible]
Obejmuje 19. wierszy nie licząc tytułu i podpisów.

Sigismundus Augustus

Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masowiae, Samogithiae etc. Dominus et haeres. Significamus tenore praesentium, quibus expedit universis et singulis, praesentibus et futuris, harum noticiam habituris. Quia nos ~~adhuc~~ [~~adduct~~] adducti intercessionibus certorum consiliariorum nostrorum nomine civium nostrorum Zathoriensium apud nos interpositis, tum volentes, ut civitas nostra Zathor ad meliorem deveniat conditionem ad tria fora annalia, quorum primum ad diem dominicum, festus Sancti Adalberti immediate sequentem, secundum pro festo sancti Joannis Baptistae, et tertium ad diem sancto Bartholomeo sacrum, ex antiqua institutione illorum celebrari in eadem civitate hucusque dicitur, quartum forum annale ibidem pro festo santi Martini quolibet, de certa scientia et speciali gratia nostra addimus, adiungimus et instituimus praesentibus litteris nostris, dantes et concedentes dictae civitatis nostrae Zathoriensis incolis modernis et pro tempore futuris, plenam et omnimodam potestatem hocipsum forum annale pro quolibet festo Sancti Martini singulis annis una cum aliis tribus ad dies praescriptos dudum institutis, quae in suo robore permanere volumus absque tamen praeiudicis et iactura aliarum civitatum et oppidorum quorumque in vicinia circuitu civitatem nostram Zathoriensem consistutum, more aliarum civitatum et oppidorum vicinorum, in civitate nostra

17751/III

Zathoriense praedicta agendi, celebrandi et exercendi omnibus vero et singulis mercatoribus .... (institutis) moribus ...actoribus, artificibus, ... (institutis) in civitate oppidanis, villanis et aliis hominibus cuiuscunque status, sexus, ritus, et conditionis existentibus, ad ipsam civitatem nostram Zathor pro foro eiusmodi annuali, per nos ad festum sancti Martini praesentibus instituto, ac aliis ad tempora praescripta, et in eadem civitate hucusque celebrari solita, cum rebus venalibus et mercibus quibuscunque et cuiuscunque generis veniendi, easdemque res et merces pro rebus et mercibus commutandi seu illas exponendi, vendendi, emendi, cambiendique, ac alia omnia et singula licitare et honestae negotiationis eiusque genera et tractatus cum quibusvis personis undecunque venientibus, iuxta exigentiam necessitatis, exercendi, confluentes autem ad eandem civitatem nostram Zathoriensem gratia eiusmodi fororum celebrandorum, tam in accedendo atque recedendo, nostra et Serenissimorum successorum securitate potiri semper et gaudere volumus, nisi forte aliqui eorum tales fuerint, quos leges et iura communia fovere non paterentur, et quibus proborum hominum consortia merito essent denegenda. Forum etiam septimanale, in ipsa civitate nostra Zathoriensi ex antiquo qualibet feria secunda celebrari solitum, in suo robore reservamus. Ita tamen, ut exactio foralium, more solito et hucusque observato salva semper maneat et integra, harum testimonio literarum, quibus sigillum nostrum est subappensum. Datum Cracoviae feria tertia ante dominicam Palmarum proxima Anno Domini Millesimo quingentesimo quinquagesimo nono, Regni nostri trigesimo.

Joannes Ociesski
R. P. Canc.

To
R. Mag. L... de Oszweschino
R. P. Canc. rin crac. generalis ac Osswieczin.
Zathorien., Sandec Olschtinque Captei

2) 5

I. Kopia.

1569. Zygmunt August pozwala rurami sprowadzać wodę na rynek — na utrzymanie rur wyznacza targowe z trzech jarmarków i opłatę od wina — Komor, nikom przez urząd starościński niorczanym, zupełną nadaje swobodę dla pomnożenia dochodów miastu pozwala w jarmarki doglądać wag i miar, i za używanie fałszywych karać. — Dr. L. J. [dopisek na odwrotnej stronie nowszy dopisek —

[Nadto drugi starszy na tejże stronie : Tres Nundinae conceduntur p deductione aquae ad circuitum Zathor et foralia]

[Pergamin zachowany dobrze. Format 45 x 26 cm. U spodu pergaminu na sznurku pieczęć woskowa, — uszkodzona. Pergamin lekko liniowany — obejmuje 24 wiersze nie licząc tytułu i podpisów.

Sigismundus Augustus.

Dei gratia Rex Poloniae. Magnus Dux Lituaniae. Rußiae Prußiae, Masowiae, Somogitiae ect. Dominus et haeres. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest universis, et singulis. Relatum nobis esse per quosdam Nobiles Nuntios Terrestres ad praesentem [~~...~~] comitiorum celebrationem Regni generalem [~~...~~] a Nobilitate Oswiecimensi [Oswiecimen̄] mißos, quantis incommodis opiddum nostrum [~~...~~] finitimum Zathor afficiatur, ob penuriam et deffectum aquae, ac eius ad oppidum devehentur [deueheṅ], non per exiguam difficultatem et molestiam. Supplicarantur [t93] nobis pro eisdem oppidanis Zathorien̄ quidam consiliari nostri, una cum eisdem memoratis Nuntiis Terrestribus, ut eis hac in parte de speciali clementia nostra Regia benigne prospicere dignaremur, quorum supplica. tionibus uti iustis benignè annuren̄, postquam intelleximus eos constituisse. Et quamvis id sine maximo dispenctio facere non poterint et aquam pro communi omnium incolarum usu cannis vel fistulis ad circulum eiusdem

oppidi deducere, modo ad id consensus noster Regius accederet, quem nos eisdem oppidanis praesentibus literis nostris damus et conferimus, cum hac facultate, ut eis liceat memoratis cannis vel fistulis aquam ex quocunque torrente. vel etiam piscina nostra prout id commodius et minori sumptu effici poterit, per quemvis loca derivare, et ad circulum orbis deducere temporibus perpetuis, sine cuiusvis impedimento et contradictione. Volentes praeterea maiorem gratiam nostram erga eosdem Zathorienses declarare ac eorum sumptuum in deductionem aquae modo praemisso errogandorum clementem habere rationem, eorumque tam salubre propositum ac desiderium nostro favore adiuvare, ne ob tenuitatem proventuum haec deductio aquae tam necessaria successu temporis intermittatur, damus praefatis oppidanis Zatoriensibus Tria forolia publica seu nundinalia, alias Targowe w Jarmarki try wolne ad reperationem dictarum cannarum et fistularum per Proconsulem et Consules Zathorienses ~~exig~~ exigentur et in reperationem dictarum ut praemissum est, cannarum ac fistularum convertentur temporibus perpetuis. Preterea quartas vini quas antequam ad regnum nostrum incorporati et iuri Magdenburgen inscripti sunt, Vicecapitaneo loci pro tempore exeunti a taxatione vini ac aliorum liquorum dare solebat, eisdem oppidanis pro reperatione dictarum cannarum damus et dotamus temporibus perpetuis per Proconsulem et Consules dicti oppidi exingentur. et in reperationem praefatarum cannarum convertentur. Et quoniam edocti sumus nomine praedictorum oppidanorum Zathorien' eorum inquilinos sexus utriusque plus aequo gravari et ad insolitos labores ab offitio capitaneali adigi et cogi indemnitati eorum prospectum iri volentes eosdem inquilinos

libertatibus et praerogativis iisdem uti et gaudere volumus, ac in aliis circum adiacentur civitatibus et oppidis Regni nostri suis fruuntur et gaudent iuribus. Insuper volen(tes) mus, ut memoratum finitimum oppidum Zathor ad meliorem deveniat conditionem mercatusque publici seu nundinae ibidem in Zator antiquitus celebrari solitam primam [sic!]
pro die dominico primo et proximo post festum sancti Adalberti, Alteram pro die festo sancti Joannis Baptistae. Tertiam vero pro die dominico primo et proximo post festum sancti Bartholomei Apostoli, liberius et sine quavis angarisatione singulis annis frequententur. Damus Advocato et scabinis Zathorien' hanc potestatem, ut possint et valeant tempore nundinarum suprascriptarum ulvas, libras, pondera et alia negotiationis instrumenta inspicere ac veritatem eorum indagare inqu falsatios earundem mensurarum animadvertere, panisque condignis pro excessibus punire, quae paenae seu mulctae, et foralia in suprascriptis nundinis exacta pro publico civitatis commodo cedere et converti debebunt perpetuis temporibus. Substitutus autem Magnifici Palatini cracovien' moderni et pro tempore existentur, eos hac in re minime impedire debet immo eos iuxta hanc praerogativam nostram et consuetudinem Civitatis nostrae Cracovien' in talibus observari solitam pro gratia nostra ut conservet et conservari faciat, mandamus. Juribus nostris Regalibus salvis ibidem semper manentibus. In quorum omnium ac singulorum fidem et testimonium sigillum nostrum praesentibus est subappensum. Datum Lublini in conventu Regni nostri generali die quindecima Mensis Julii. Anno Domini. Quingentesimo sexagesimo nono. Regni vero nostri Anno quadragesimo

R(elat)io Magnifici Valentini Dembienski de Dembiani Regni Poloniae Cancellario

(Podpis nieczytelny)
Valenty Dobrzki
k. P. Canc. Gra

3) 9

Kopia

[1570. Zygmunt August uwalnia miasto na lat 20 od dawania podwodów lub płacenia za nie (18 zł. rocznie) a to w celu ułatwienia spłatu sum widerkaufowych na miastu ciążących. Do] taki dopisek na odwrotnej stronie pergaminu dopisek nowszy. Również starszy dopisek: Liberatio a praestandis vecturis, et solutione pro iisdem repetenda.

Pergamin zachowany bardzo dobrze. Lekko liniowany. Format. 50:28. nie licząc zawinięcia 6 cm. Pismo obejmuje wierszy 25. nie wliczając tytułu i podpisów. U spodu pergaminu pieczęć na sznurku, uszkodzona bez puszki. Podpisany (Albertus Gorayski) y R. P. ... podpis nieczytelny i Walenty Dembienski. Regn. Pol. cancel.

Sigismundus Augustus.

Dei gratia Rex Poloniae, Magnus dux Lithuaniae, Russiae Prussiae, Masoviae, Samogithiae ect. Dominus et haeres. Significamus praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis. Quod cum vocati essent ad Nos et iudicium nostrum litteris citationis nostrae Famati Proconsul et consules totaque communitas oppidi nostri Zathor ad instantiam nostram et instigatoris causarum fisci nostri pro eo, Quod ipsi non solvissent ad thesaurum nostrum exactionis civilis ~~szossu~~ simplae partes tres pro appreciandis podwodis super cubicularios nostros in conventione Warschoviensi de Anno Domini Millesimo Quingentesimo sexagesimo quarto institutae et ab omnibus civitatibus nostris et Monasterialibus, abrogatis earum libertatibus, si quas habent super dictis podwodis, solvi debitae, eamque solutionem ab annis sex proxime praeteritis immediate se sequentibus per florenos decemocto monetae et numeri Regni nostri pro quolibet anno retinuissent, ob idque poenam duplicis summae persolvendam

incurrissent, prout ea in literis citationis nostrae praefatae latius continentur descripta. In termino itaque hodierno, legitime inter causas fisci nostri incidente partibus utrisque comparentibus, et terminum attentibus. Instigatoreque nostro praefatos oppidanos Zathorienses ~~per certos e medio sui nuntios pro termino praefato missos allegantibus, huiusmodi~~ ad solutionem praefatam retentam podwodarum summam cogi et compelli, [poenamque] duplicis summae super eisdem decerni petente. In contrarium vero oppidanis praefatis Zathoriensibus per certos e medio sui nuntios pro termino praefato missos allegantibus, huiusmodi vecturas seu podwodas nunquam tempore illustrium Zathoriensium et Oszwieczimensium Ducum in oppido eorum praefato [usitatas] fuisse, sed easdem a tempore incorporationis eorundem Ducatum Regno nostro hucusque unquam praestitisse nec persolvisse, simulque petentibus se ab huiusmodi angaria liberos et absolutos pronuntiari, cum ex suprascriptis tum ex [iis] potissimum rationibus, quod oppidum praefatum Zathor non exiguis summis pecuniariis per illustres olim Zathorienses et Oszwieczimen. duces praedecessores nostros Dominos eorum, a certis personis in vim reemptionis aliter na widerkauf acceptis, et post decessum illorum in praefatos oppidanos redundatis, oneratum sit, quas quoniam hucusque persolvere propter tenuitatem facultatum suarum non possunt, non contemnendam pecuniam ratione interesse ab eiusmodi summa reemptitia quotannis pendere coguntur. Supplicantibusque ut benigna ratio eorum, hac in parte a nobis habeatur praefataque solutio Podwodarum ipsis inusitata velut ab ipsorum cervicibus [propriis] deponatur, vel tantisper prorogetior, donec praefata summa reemptionalis per nos iis, quibus interest persolvatur. Oppidumque ipsum Zathor

munitum et liberum, ut cetera oppida Regni nostri, efficiatur. Nos controversiis partium praefatarum debite perpensis et intellectis supplicationeque eorundem Civium Zathoriensium, uti iusta, moti, visis inscriptionibus praefatis reemptionalibus coram nobis autentice reproductis certoque edocti ipsis oppidanis Zathoriensibus onus summarum praefatarum persolvendarum Duces eorum Antecessores nostros reliquisse, volentesque eisdem ex benignitate nostra Regia aliqua ex parte in praemissis subvenire, et ad eliberationem sui ex praefatis inscriptionibus (innamine) aliquo prospicere. Dictos oppidanos Zathorienses a praestandis huiusmodi vecturis seu Podwodis et solutione earum liberos et absolutos pronuntiandos esse duximus, prout liberamus et absolvimus quietamusque hisce literis nostris, hinc ad decursum viginti annorum immediate se sequentium. Ita quod huiusmodi libertate durante, Cubiculariis nostris seu quibusvis aliis personis et servitoribus nostris in Podwodis euntibus, equos seu vecturas aliquas praestare, vel etiam in Thesaurum nostrum eo nomine aliquam solutionem inferre minime tenebuntur nec debebunt. Ea tamen lege et conditione, quod interea temporis qualem et quantam contributionem Podwodarum per nos laudatam persolvere debebant, talem et tantam Proconsul et Consules Zathorienses moderni et pro tempore existentes ex incolis oppidi praefati Zathor, singulis annis, huiusmodi libertate durante exigent, ad quod illis praesentibus facultatem et omnimodam potestatem damus, pecuniamque modo praemisso exactam in aerarium publicum ~~Civit~~ Civile deponent, eandem non in privatos usus, verum in eliberationem oppidi nostri praefati de summis memoratis reemptionalibus conversuri et collocaturi. Hac nostra sententia mediante.

12

in cuius rei fidem et evidentius testimonium sigillum nostrum praesentibus est appensum. Datum Warschoviae in Conventu Regni nostri generali, feria secunda post octavas sacratissimi Corporis Christi proxima. Anno Domini Millesimo Quingentesimo, Septuagesimo. Regni vero nostri Anno Quadragesimo primo. –

(podpis nieczytelny co poprzednio)

Doletiy Sabyesky R. S. Cr ~~scrsts~~

Rlts
Magnifici Valentini Dembiczi'ski de Dembraui Regni Poloniae Cancellarij

4)

Kopia

1595. Zygmunt III. zatwierdza ustawy cechu piekarskiego
[dopisek nowszy na odwrotnej stronie]

Dokument dość dobrze zachowany. Format 41:55 cm, a nadto zagięcie 10 cm. U spodu na sznurku torebka na pieczęć, która zupełnie uszkodzona. Pergamin nie liniowany, pisany po polsku. Pisma wierszy 46. nie licząc tytułu i podpisu Króla Zygmunta i drugiego (podpis nieczytelny)

Sigismundus

Tertius Dei gratia Rex Poloniae, magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae, nec non Suecorum Gottorum Wandalorumque haereditarius Rex. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest universis et singulis. Quod exhibiti sunt nobis articuli infrascripti nomine Fraternitatis Contubernii Pistorum Oppidi nostri Zathor continentes in se ordinationes ad regimen et artis praefatae disciplinam spectantem et pertinentem. Supplicatum que est nobis in eosdem articulos infrascriptos peculiaribus literis nostris approbaremus, ratificaremus et confirmaremus. Quorum articulorum polonico idiomate scriptus tenor is sequitur. In nomine Domini amen. Gdijsz wszitkie sprawij, które szą wladzij za czaszem postepuiącz odmienia ią sie ij szą niepewne, aszbij belij albo wijpiszaniem albo oswiadczeniem pewnym oznaymione. A przetosz my wszijszczi Mistrzowie, Braczia rzemiesla Piekarskiego Miasteczka Zatora zgodnie się na to narddziwszij, y namijsliwszij, postanawiamij na wieczne czaszij. Naprzód porządek wijbierania Starszych Mistrzów w czechu Piekarskim Zatorskim. Starszy Mistrzowie, którzijkolwiek na tenczas będą Starszemi, gdy im Panowie Rajcze obieracz insze Starsze wrok

roskazą, powinni będą dwu z Młodszych Mistrzow
na Starzeistwo wijbrasz, a Młodszy zasz Mistrze
sprzesłych starszych Mistrzow dwu bracziey, ktorzyby
sie im zdałij wijbrawszij, na mieysczu Starszem zostawicz,
po takowijm wijbieraniu maią zniemi przesły Starszij
Mistrzowie do Panow Radziecz na ratusz iscz, aby tam
zarazem iurament uczinieli, ij kliucze od Starszych
przeslijch Mistrzow do skrzinkij Czechowey odebrali.
Item Towarzysz rzemiosla Piekarskiego, ktory Mistrzem
zostacz bendzie chcział, powinien sie bendzie spowiedziecz
Starszijm mistrzom przed tym sescz niedziel, w tym czasie
ma prijiącz mieyskie prawo. Zatym ma iscz do gospody
thowarzisKiey preprosiwszy wszitkie ma im dacz [gr fl
trzidziesci do skrzinki i podziekowac im za thowarzistwo,
Potym miasto stuk ukazania rzemiesla tego piekarskiego
podług dawnego zwijczaiu ma dacz wkupne do skrzijnki
czechowey ij za kolaczija złotych polskich dwadziescza,
na potrzeby Czechu tego, ku obronie miasteczka tego
pogranicznego. Item. Syn Mistrzowski, ieslilby chcział
mistrzem zostacz wijuczsiwszi sie rzemiesla tego piekarskiego
blijssij bendzie aby go za mistrza prijjetho na mieijscze
iego Mistrza ktoregobij do lidzbij niedostawało; gdijsz
ich wedlie dawnosczi niema wienczey bijdz wtym miasteczku
nad sternascie, anizeli prijchodzien niebędącz rodzicz
stego miasteczka, ij połowicze wkupnego dacz do czechu powinien
bendzie. Takze tesz, gdijbij thowarzisz [Czorkę Mistrzowską
[poiel] za małzankę szobie [thosz] sie [tesz] rozumiecz
ma czo y o szijnie Mistrzowskim. Item Piekarze
czechu tego ij wszytko braczstwo ich powinni będą zawżdij
miecz dostatek wiatkach swych na rynku chleba tak
zijtnego jako ij przenicznego pod winą na ratusz Zatorski
iednę grziwnę, gdijbij sie [prze bracz] miało chleba zeby go
nie mógł dostacz kupicz u nich, oprocz uchoway
Boze iakiego niedostatku na miasteczko, albo iakiey
prijgody złey, zebij niskąd niemogli dostacz potrzeb

im należączych, czo powinni bendą urzędowi oznaymicz. Item porządek maią miecz miedzi szobam uczinionij, zeby dwaj Mistrzowie na tijdzien pszeniczny [~~pszeniczni~~ pszeni~~czny~~ czrny] chlieb piekly według potrzeby miasteczka tego. Item Aby zaden Mistrz ieden przed drugim niewijkupowal albo nie podkupowal w targu zboza tak rijtnego iako y pszenicznego pod winą pulkamienia wosku gdijby wtym bel przeswiadczony. Item kazdy mistrz powinien bendzie dacz na quartal do skrzinki gli dwa na wosk do Kosczioła. Item Jeslij Mistrz ktorij wyprowadziełbij sie z miasteczka tego, a niebelobij go do pulrocza, takowij insz gdijbij chcział robijcz rzemiesło niewolno mu bendzie, asz bij przenaliasl [mysziu? dziu] wszijtkie, albo sie ~~wkupił~~ wkupiel znowu do czechu, i do tego dał dwa funty wosku. Item Młodszy z Mistrzow posługi wszitkie w czechu Mistrzowskim powinien będzie odprawowacz tak długo dokąd po nim drugi mistrz młodszy niezostanie, takze y w kosczielie dwaj młodszy mistrzowie maią bijdz pilni do zapalania swiecz na kazde swięto y niedzielie, według zwijczaiu dawnego, a ieslijbij ktorij z nijch do takowijch posług omieszkał, ma dacz winij pul funta wosku. Item Mistrz ktorijbij sie wazel przerywacz (...wota) niewziąwszy odpuszczenia, anie powstał przed starsze mistrze, takiego maią karacz funtem wosku, ieliekroć wazełbij sie tego. Item ktorijbij z Mistrzow czechowe rzeczy, taiemne albo iawne wijnosiel, a wtym bel przeswiadczon ma dać gli szesz nieodpuszczoney winij. Item Mistrz, takze y thowarzisz nie ma sie w sprawach czechowijch uczieKac do urzendu swego, alie ma bijdz posłuszny Czechowemu pod winą Kamienia wosku, wszakze w insijch sprawach Czechowi nie naliezączijch ma bijdz wolno do urzendu swego ucziekacz y sprawowacz sie. Item zaden z Mistrzow, abij nieprzijmował thowarzisza, ktorijbij przed tym robiel u ktorego mistrza czechu tego bezz dozwolienia iego pod winą funta wosku. Takze gdzie by ieden drugiemu

thowarzijsza przemowiel na [robotę...] iesliby wten bel przeswiadczon ma dać funt S wosku. Item iesli bij tesz ktorij mistrz wijssc mijto thowarzisrowi postąpiel, nad postanowiany zwijczaij, ma dacz funt S wosku. Item Mistr rzemiesla nasego Piekarskiego iesli bij umarł a małzonkę swoie w młodych iescze lieczech zostawiel ma robicz rzemiesło do roku ij sescii niedziel a iesli bij w tym czasie niesla za mąsz, niewolno iei będzie robicz dluzey rzemiesla tego, abowiem stąd przechodzi wielkie swowolienstwo czeliadzią: wszakze iesli bij wstarijch lieczech zostala wdową z dziatkami, wolno iei będzie robicz rzemiesło do smierczij: iednak mistrzowie starszy maią dogliedacz czeliadzij iakoby się zaden nierząd niedział. Item Mistrz albo Thowarzisz ieslibij za obesłaniem Czechij do Czechu na naznaczoną godzinę nieprzisedł, ma dać winij gli trzi nijm zasiądzie mieijscze swoie. Item Mistrzowie rzemiesla piekarskiego maią mieć slugę mieyskiego przijdanego od radziecz a tho dlia tego, kiedij bij ktorij z braciey niechczial bijdz poslusny, takowego aby dałij przesz slugę do więzienia za dozwolieniem Radziecz miasteczka tego. Item Zadnij z braciey niema ...chodzicz zbronią doczechu, pod winą grsi sescz do czechu. Item Młodij Mistrz iesli bij sie do roku nieozeniel wie: lieby liath tego zaniechał ma dacz za kazdij rok beczkę piwa do Czechu. Item aby zadnemu czlowiekowi ktorijbij niebijł wtym Czechu Piekarskim niebeło wolno piekacz tak chleba rzannego małego ij wielkiego, iako y obarzankow takze placzkow na przeskodę rzemiesłu ich piekarskiemu, tak we dworzech ziemskijch albo ij mieijskim gruncie dokądbij [dokąchbij] powinnosci nieoddał czechowi temu, albo dokąchbij bracziwa zniemi nieprzijiął, pod zabraniem chlieba takowijm czobij sie ważelij przedawasz wszeliakiego pieczewa. Item Urząnd mieijski powinien będzie bronicz na mieijskim gruncie, a ziemski Urząnd na ziemskim gruncie ij pod winą Urzędowi dwu grzijwien polskich, a zabraniem chlieba do spijtalia ielie kroć bij się kto

iniy wazel piecz albo predawać. Takze teszami naiarmarku [czynimi ... szli] nie wolno będzie zynich miasteczek na wozach wszeliakiego chlieba, pod takową sz. wijną gdyż tesz Czech ten piekarski powinien będzie miecz dostatek chlieba wszeliakiego według potrzeby ij postanowienia Urzędu staradawna iako chlieb piekać maią po pieniądzu po dwa, patrzech pieniądzach ij po szeliągu, ktorego proba tak na zytny iako y na pszeniczny ma bydz czyniona przez Starsze miasta Czechu tego piekarskiego.

tego dogliądać maią a tha próba ma bydz ustawicznie u Starszych tego czechu, nadktorą ieslijbj sie wazel mniejszą chlieba piecz

predawacz przy chliebie, ser, masło, ~~ilko~~ siedzie. Item Gdyjbj jeden drugiemu odmawiał od mieczek kupuiączego ma dacz winy funt wosku. Item Aby zaden mąki nieprzedawał przenicznej, oprocz tijch piekarzy, na ktorijch bij Koliey beła pieczenia chlieba białego, pod winą Urzędowi mieyskiemu złotego iednego. Item Thowarzisz ktorij bij priwendrował do miasta, thaki do gospody ma priscz Piekarskiey a niegdzieindziej a stamthąd ma sobie posłacz po Starsze thowarzysze rzemiesła swego ij maią mu patrzicz orobothe do misicza ktorego a potym bendą sie winny zmiscz dogospody we dwie niedzieli, ktorij im bendzie powinien oszobie sprowę dacz i zobyczaiem przed mistrze i towarzisze pristąpicz. Item ieslijbj Mistrz obraziel bratha albo towarzisz thowarzysza słowy nieuczciwemi albo ręką, ma dacz winy do czechu kamien wosku a tego ktory bij beł nożem obrazonij przeiednasz. Item ieslibij thowarzisz skorzisciel wczym Mistrza swego a był wtym presiwiadczonij maią go złozycz zrzemiesła iego: takze ieslibij czo towarzisz wijstąpieł przeciw mistrzowi albo thowarzisrowi ma dać dwa funty wosku. Item Aby zaden nieuczelaczniona iedno dw ych powinnego będzie wpisacz do czechu podrękoiemstwem do sterech niedziel. Ktorzy uczniowie maią sie uczycz rzemiesła tego do dwu liath a powysciu dwu liath powinien będzie Mistrz iego stawicz go przed wszijtkie mistrze ij wijzwolicz go, ktory uczen ma dacz od wyzwolienia gr dwadzieścia i sztery na wosk albo

iestlybj on niemiał naten czasz ma go założycz mistrz iego za czo mu powinien będzie odrobicz. Item Kiedy kto s czechu tego umrze tedy Czech mistrz ma czech obesłacz, aby wszy sczi przybeli na pogrzeb y poprowadzieli czialo umarłego bratha albo y siostry, y bydzasz do schowania onego umarłego a iestlybj ona ten czasz mistrza ktorego niebelo tedy zona iego powinna bendzie bydz na pogrzebie pod winą ktoryby niebel funts wosku. Item Aby Czterey Mistrzowie młodszy nieśli onego umarłego do pogrzebu, y drudzy mistrzowie maią nieszcz swiecze przed czialem tego umarłego pod winą trzech groszy gdyby do tej posługi ktory omieskał. Item Kiedyby ktokolwiek umarł szczeliadzi niektorego mistrza tak służebna dziewka iako parobek ma bydz tak prowadzon na pogrzeb, iako sam mistrz czechu tego. Item ucznia nijmgo wpisza do regestru ma ukazac lisc od urodzenia iżli iest łoża dobrego syn a niema bydz dłużej sterech niedziel u mistrza na probie, u ktoregoby sie chcział uczycz rzemiesla a iestlybj go smiał dłużej chowac Mistrz niewpisowawszy go według zwyczaiu wyższ opisanego za kazdy tydzien funts wosku. Item iestlibj ktory thowarzisz nierobiel ktorego dnia w tydzien albo ......przwie uczynieł, tak ma bydz karany funtem wosku. A iestlibj ktory thowarzisz zostal od robothy wpultego dnia niemaiacz słusnej przicziny tedy Mistrz nie ma się z nijm rachowacz asz uwidzielie przysłą. Ktoryżby tesz thowarzisz maiacz robothę u mistrza ktorego a nierobiel bawiącz sie proznosczią, takowy ma bydz karan przez urząd więzieniem. Item Mistrzowie Czechu piekarskiego tego g....ły.. mogli do tego priscz, że im bedzie wolno swym kosztem iathek zbudowacz telo ilie iest wliedzbie mystrzow Czechowych zwysz opiszanych za dozwolieniem urzendu tego, na ktorymby grunczie mieyscze do tego upatrzelj u kt............ będą powinnj wszyscy chlieb rozmaithego pieczenia przedawacz, z ktorych iatek mieyscza albo gruntu powinnj będą dawacz czyns roczny od kozdej iatki po groszy dziewiętnasci na Zamek Zatorski, iako terasz podług dawnego zwyczaiu daią; albo potym gdyby zbudowalj iatki na mieyskim

grunczie tedy miastu czyns roczny z mieyscza będą powinny dawacz według zwyczaiu inszych okolicznych miasteczek. Item iesly by ktory Mistrz iatkę swoie przedał albo zastawieł obczemu albo niebedacz tego rzemiesla czwiczony, niema mu bydz wolno rzemiosła tego robicz albo chlieba wszeliakiego pieczenia przedawacz, aszby zuymi czech przyiał y przenaliasł wszytkie mistrze, a gdziebÿ sk wazel .. chlieba wszeliakiego, wtakowey iadczę przedawacz dokąchby dosiczenie czyniel czechowi temu thedy ma bydz zabrany przesz urząnd ielie kroćby to czyniel ij wyniedacz urzendowij wysszej opisszaną. Item Jeslyby młyny Zatorskie były kiedy zepsszowane zeby wnych mlecz niemogli dlia rozmaitych przypadkow tho iesth gdyby kola zamarzly, ~~dlia~~ dlia szucha, dlia wod (ni) gwaltownych, dlia potargania iazow przesz wode gwaltowną, izby dlia takowych przygod mlecz niemogli thedy wolno im będzie indziej do tego czaszu mlecz aszby te młyny były naprawione okrom zadnego obowiązenia i miar" oddawania aby dlia nich miasteczko tho ij liudzie gosczinny drogosczią ij przesz chliebia nieczierpieli, gdysz ony powinny miecz podwyną chlieba dostatek według potrzeby miasteczka tego Zathor. Item ~~Czechy~~ Zeby ....D.. Mlynasze Miesteczka tego Zathora pierwej odprawowali pieczarze w mieliniu a mieli p .... zynych opczich wszy albo miasteczek aby przeszto omieszkanie sie niedzialo liudziom, iako sie wysej napiszalo gdys tesz piekarze miarke ij to czo podlug zwyczaiu takze oddadza. iako ijnszij opczy, czego Urząd zamkowy ma doyrzecz, ij karacz takowego młynarza takze .... mu skodę uczyniel przesz niedoyzizenie albo niedbaloscz, powinien będzie takowy młynarz piekarzowi skodę nagrodzicz, iako urzand zwierzchny nakaze. Postquam igitur articuli supra scripti nobis demonstrati fuissent et supplicatio de qua superius meminimus, ad nos esset

sunt in eibus eorundem clausulio anniculis, conditionibus easdem literas praesentibus hisce nostris inscriptas approbamus et confirmamus, roburque suum debitum oblinere semper volumus. In cuius rei fidem praesentes manu nostra

subscriptas Sigillo Regni nostri consignari mandamus. Datae Cracoviae in Conventu regni generali die quin„decima mensis Martii Anno Domini Millesimo Quingentesimo Nonogesimo quinto. Regnorum nostrorum Poloniae Octavo Sueciae Secundo.

Sigismundus Rex.

(podpis nieczytelny)

5)

Kopia

1667. Jan Kazimierz ustanawia trzy jarmarki. Pergamin w formacie 60:23. nie wliczając zawinięcia 8 cm. U spodu suwarek, pieczęć zniszczona zupełnie. Obejmuje wierszy 13. (bez tytułu licząc) Górna część pergaminu pouniszczona. Podpis Królewski. Na odwrotnej stronie dopisek dość nieczytelny: Hoc privilegium pro Nundinis Famati Stanislaus Markowski Vuadiovatus et Martinus Mal... yki Cives Zathorienses sumptu Civitatis (Communitatis) sed cura et labore maximo in Arce Nepolomiensi a Serō Joanne Casimiro Rege Poloniae obtinuerunt 2 Octobris A. 1667.

Nadto drugi dopisek w innym miejscu: Tres Nundinae conceditur pro Dominica prima post festum S. Joannis Baptistae, pro Dominica prima post festum S. Matthiae Apostoli, pro Dominica prima post festum S. Martini. Rozmieś najnowszy dopisek Dr. Janoty. —

Joannes Casimirus.

Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae Smolensciae, Cernichoviae que. Nec non Suecorum, Gottorum Vandalorumque Haereditarius Rex. Significamus praesentibus Literis nostris quorum interest universis et singulis. Licetsi omnibus Civitatum ac Oppidorum Nostrorum incolis et subditis nostris hac communi calamitate pressis compatimur. multo magis illos sublevare et manum eis porrigere debemus, qui in confino Regni Nostri degentes exposcet omni periculo et infelicitati temporum omnes casus et iniurias aequo animo suscipiunt. Euiusmodi conditionem et Statum oppidi Nostri Zator in Palatinatu Cracoviensi siti considerantes libenter levandam inopiam eorum videremus. Supplicationi itaque eorum pro Nundinis obtinendis annuentes eas pro Dominica prima post festum Sancti Joannis Baptistae

secundas vero pro Dominica post prima festum
Sancti Mathaei Apostoli Tertias vero Nundinas pro
Dominica prima post festum Sancti Martini celebran-
das concedimus et declaramus ac perpetuis temporibus
duraturas praementiamus. Citra tamen viciniorum Oppi-
dorum praeiudicium et detrimentum. Permittentes hominibus
cuiusvis Status et conditionis ad praedictum
Oppidum Nostrum Zator pro Nundinis supraspeci-
ficatis venire aequito et secure emere, vendere, res pro
rebus, Merces pro Mercibus permutare ac omnia
et singula negotia licita et honesta agere tractareque
Venientes autem pro Nundinis dicbus supra Memora-
tis tali securitate utentur, qua omnes, et patrocinium
Nostrum suscepti ac salvo Conductu Nostro protecti
uti solere. Exceptio alijs hominibus, quos lex
publica ad commercium hominum accedere solat.
Nihilominus a depretationibus Mercatorum per
Compalatinos loci illius liberos facimus. In cuius
rei fidem praesentes manu Nostra subscriptas
sigillo Regni Nostri communiri iussimus. Datum
Cracoviae die 7. Mensis Octobris Anno Domini
MDCLXVII. Regnorum Nostrorum Poloniae XIX.
Sueciae vero XX. Anno.

Joannes Casimirus Rex

Nundinae Oppido
Zator

Kopia.

6) 1772. Stanisława Augusta dokument, w formacie reskryptowym, wielkości 31:38 cm, obejmuje 6 kartek pergaminowych, związanych na grzbiecie sznurkiem, przy którym wisi w puszce blaszanej pieczęć królewska. Dokument dobrze zachowany. Zapisane prawie 4 kartki zupełnie. Na czwartej kartce zaledwie kilka słów na jednej stronie. Trzy stronice zupełnie czyste. Marginesy czerwone w całym reskrypcie. Tytuł królewski również czerwonym atramentem. Na ostatniej stronicy dopisek Dr. Janoty: Treść zanotowałem, zawiera między innemi tłumaczenie łacińskie przywileju księcia Jana z 1493. –

Stanislaus Augustus Dei Gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae, Volhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae et Czernichoviae.

Significamus praesentibus Literis Nostris, quorum interest universis et singulis; Exhibitas coram Nobis Literas pargameneas a Serm̃is divae memoriae Regibus Poloniae Antecessoribus Nostris Civitati Nostrae Zatoriensi collatas priores nempe Serm̃i Sigismundi Cracoviae Sabbatho in Vigilia SS. Petri et Pauli Apostolorum Anno Millesimo Quingentesimo Vigesimo quarto datuatas Manu Rñdi in Xto Patris Dñi Petri Eppi Premisliensis et Vicecancellarii Rñi subscriptas ac Sigillo pensili Minoris Cancellariae Rñi munitas, continent et in se concessionem piscinarum Civibus Zatoriensibus. Alteras vero Serm̃i Sigismundi Augusti de Dato Lublini Feria Quarta in Octava Purificationis Beatae Virginis Mariae Anno Dñi Millesimo Quingentesimo Sexagesimo Nono super expulsorium iisdem Civibus Zatoriensibus collatas, Manuque Rñdi in Xto Patris Dñi Valentini Dembinski R.P. Cancellarii subscriptas ac Sigillo pensili in cera rubra hispanica expresso Majoris

Cancellariae Rni firmatas. Tertias autem itidem Sermi Sigismundi Augusti Regis Lublini in Conventu Gnali die Nona Julij Anno supradicto Millesimo Quingentesimo Sexagesimo Nono super erectionum certarum piscinarum Civibus Zatoriensibus anterius concessarum Serviensium Manuque etiam Rndi in Xto Patris Dni Dembinski R. P. Cancellarij subscriptas ac Sigillo Majoris Cancellariae Regni pensili firmatas, sanas, salvas et illaesas omnique prorsus subscriptionis nostra caesarensi. Supplicatum itaque Nobis est per certos Consiliarios Lateri nostro assidentes nomine et proparte memoratorum Civium Zatoriensium quatenus memoratas Literas seu Privilegia concessa approbare, confirmare et ratificare dignaremur; Quarum tenor et quidem primarum Literarum est eiusmodi. = Sigismundus Dei Gratia Rex Poloniae, Magnus Dux „Lithuaniae, Russiae, Prussiae Masoviae, Samogitiae „ect. ect. Dominus et Haeres. Significamus tenore praesentium „universis et singulis praesentibus et futuris harum „notitiam habituris. Quia Cives Nostri Zathorienses exhibuerunt coram Nobis Literas in pergameneo sermone Bohemico scriptas, Illris olim Principis Dni Joannis Ducis Oswiecimensis et Zathoriensis eius Sigillo appedenti roboratas, Facultatem per eundem Ducem illis concessas aedificandi duas piscinas in se continentes, salvas integras nonviciatas nec in aliqua parte suspectas, Supplicatumque Nobis ut easdem Literas authoritate Nostra Regia innovare, ac approbare, ratificare et conservare dignaremur. Quas quidem Literas ex ipso Sermone Bohemico in latinum traducere et praesentibus inseri jussimus, sub hoc qui sequitur verborum tenore. „Nos Joannes Dei Gratia Dux Oswiecimensis et Zatoriensis ect. Manifestum facimus tenore praesentium, universis et singulis illas visuris, et legi audituris; Quod Nos cum bona deliberatione Nostra et Consilio de hoc preha, bito, admisimus et concessimus supra piscinam Nostram in nemore seu borra sitam, intelligentes, quod Nos

Civibus nostris Zathoriensibus inundaverimus pascua eorum, piscina Nostra superius descripta eaque re illis ~~admitteremus duas~~ quodlam praejudicium fecerimus. Proinde venientes ad praesentiam Nostram rogaverunt Nos, ut illis admitteremus duas piscinas facere suprascriptam piscinam Nostram in eorum proprijs quercetis Dambrowy vulgo nuncupatis. Nos vero videntes rem iustam admisimus et facultatem dedimus, Proconsuli et Consulibus ac toti Communitati Civitati Nostrae Zathoriensis praesentibus et futuris duas piscinas facere, in eorum propria haereditate, et quercito supra piscinam Nostram in nemore seu borra factam, inter limites Petrowieskie, Gierałtowskie et Rudzkie prout signa vulgo dicta Kopce ostendunt limites ex parte Civitatis Nostrae Zathoriensis penes parietem agrorum Gierałtowskie tria szyna alias scopelli Rudzki Zathoriensis et Petroviensis unus ab alio scopulus passuum Trecentorum ita late, et longe, prout eadem piscinae sua innundatione sese extendere poterint, remisimusque ipsis illic omne Jus Nostrum, et Justitiam quam illic habuimus, vel in futurum habere possemus; Aquam insuper ducere illic permisimus, et vigore praesentium Literarum permittimus quam Nos adduximus de Wieprzówka per haereditatem, et campum Gierałtowskie ad eorum piscinas supranominatas pro eorum necessitate ita, quod eadem aqua ex piscinis ~~patefactis~~ praefatis debeat uti perpetuae et haereditarie; ex eorum vero Piscinis debet haec aqua fluere et transire ad Nostras piscinas ad Borram. Insuper eadem aqua suprascripta debet illis fluere libere ubique omni Impedimento ad praescriptas piscinas eorum quae facerent, et habebunt illas facultatem extollendi, quando necessarium foret, illisque perpetue et haereditarie uti fruendi ~~cum eorum~~ successoribus absque omni impedimento familiae et successorum Nostrorum, etiam admisimus illis modo suprascripto supra easdem duas piscinas, intra eorum limites construere duas piscinas alias Idra stadliska pro fovendo et conservando fetu piscium

praedictarum piscinarum. In his autem Nostris piscinis omnibus et singulis, quae sita sunt, in borra et post Fluvium Skawa propter inundationem praefatae Civitatis pascuarum, concedimus pascua, absque ullo ~~impedimento et~~ solutione et successorum illorum sed libera pascua illis, et successoribus illorum concedimus, absque illorum ullo impedimento et successorum ipsorum. Insuper partem piscinae Nostrae dicti Sitowiec alias Wierzchowiec supradictae Civitati concessimus, et ad usum beneplacitum dedimus et donavimus Jure haereditario perpetuis temporibus, a piscina dicta Gorski ad piscinam Chobotek protendentem. Et in testimonium ac firmitatem hujus rei jussimus praesentibus Literis, Sigillum Nostrum appendi, quae datae et scriptae sunt in Zathor Die Sancti Joannis Baptistae Anno à Nativitate Domini Millesimo Quadringentesimo, Nonagesimo Tertio: Nos itaque Sigismundus Rex Poloniae praefatus supplicationibus praedictorum Civium Nostrorum Zathoriensium annuendo cupientesque eorum Proventus Civiles pro meliori Statu illius Civitatis Nostrae auctum in praescriptas Literas innovari facimus, illasque in omnibus earum punctis, clausulis, et articulis, et toto tenore approbamus, ratificamus, et confirmamus, approbamusque ratificamus, et confirmamus illasque ac omnia et singula in eis contenta robur perpetuae firmitatis habere decernimus, per praesentes. Quibus in Testimonium Sigillum Nostrum est praesentibus appensum. Actum et Datum Cracoviae Sabbato in Vigilia Beatorum Philippi et Jacobi Apostolorum. Anno Domini Millesimo Quingentesimo vigesimo quarto. Regni vero Nostri Anno Decimo octavo. Petrus Epus et Vicecancell. Ad R. V. Reverendi in Christo Patris Domini Petri Tomicki Cracoviensis et Posnaniensis Episcopi et Regni Poloniae Vicecancellarij Locus Sigilli Minoris Cancellariae Rni pensilis. Alterarum vero Literarum tenor est talis = In Nomine Domini Amen.

Ad perpetuam rei memoriam. Quoniam facta humana quantumvis memorabilia facile intereunt. Solent Reges et principes, quorum volunt esse memoriam perpetuam, ea literarum beneficio et testium annotatione ad posteros transmittere, immortalitati consecrare; Proinde Nos Sigismundus Augustus Dei Gratia Rex Poloniae, (Magnus Dux Lithuaniae [w dopisku na marginesie] nec non Terrarum Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae Kujaviae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae, Culmensis, Elbigigensis, Pomeraniae cet. Dominus et Haeres. Significamus hisce Literis Nostris, quorum interest universis et singulis, tam praesentibus, quam futuris harum notitiam habituris. Quia Nos perpendentes sincerum erga Nos, et Rempublicam Regni Nostri subjectionis et fidelitatis affectum, quem omnes Status et Ordines Oswiecimensis et Zathoriensis Ducatuum, vel potissimum meo erga Nos et Rempublicam Regni Nostri declararunt, quod facile et spontanee sede Regni Dominiis Nostris adjunxerunt et incorporaverunt, dignumque putantes eos, quos ad Corpus et gremium Regni Nostri ascivimus ad Jura, Privilegia, libertates, et praerogativas quoque illius esse suscipiendas. Ea propter ad supplicationem Civium Nostrorum Zatoriensium infrascriptas praerogativas ex speciali clementia et benignitate Regia Nostra eisdem dandas, et concedendas duximus, damusque et concedimus, hisce Literis Nostris perpetuis temporibus duraturas. Imprimisque volentes ut praefata Civitas Nostra Zathoriensis tempore felicis regiminis Nostri ad meliorem conditionem deveniat, uberioraque accipiat incrementa, eidem Civitati Zathoriensi, prout in suis limitibus ex antiquo consistit, Jus Theutonicum cum omnibus Juris ejusdem punctis, articulis et conditionibus dandum, Civitatemque praedictam de Jure eorum antiquo Ducali seu Silesitico in Jus Theutonicum, quod Maidemburgense dicitur, transferendum, duximus, damusque et transferimus tenore praesentium mediante perpetuo duraturum: Removendo ibidem omnia et singula Jura Polonicalia, modos et consuetudines universas, quae Jus Theutonicum solita sunt,

et consueverunt perturbare, nec non eximendo et liberando Cives et Incolas Civitatis praedictae Zathoriensis ab omni Jurisdictione omnium et Singulorum Palatinorum, Castellanorum, Capitaneorum, Tenutariorum, Burgrabiorum, Succamerariorum, Judicum, Subjudicum, Ministerialium, caeterorumque Dignitariorum et Officialium Regni Nostri ita quod coram Ipsis, aut eorum aliquo pro causis, tam parvis, quam Magnis, puta furti, homicidij, incendij, membrorum mutilationis et alijs enormibus casibus citati minime respondebunt, nec aliquas poenas solvere tenebuntur sed coram Advocato duntaxat suo, Advocatus vero pro tempore existens coram Nobis, aut Judicio Nostro generali, Literis Nostris Sigillo Nostro Signatis citatus, et hoc si reddenda alicui justitia remissus aut negligens fuerit, Jure tamen Theutonico praedicto omnibus de se querentibus respondere sit astrictus. Cui quidem Advocato pro tempore existenti in casibus praedictis Criminalibus, seu Capitalibus, et causis exinde emergentibus judicandi, sententiandi, puniendi, plectendi et corrigendi, plenam et omnimodam damus potestatem, prout hoc ipsum Jus Theutonicum perstringit, et omnibus suis Articulis postulat, et requirit, ea tamen lege, et Conditione, quod a Judicio Scabinali dictae Civitatis Zathoriensis, juxta morem, et consuetudinem aliarum Terrae Cracoviensis Civitatum appellationes omnes primum ad Jus supremum Arcis Nostrae Cracoviensis, ac tandem ad Nos et Tribunal Nostrum, uti Supremum Judicem omnium Judiciorum Regni Nostri dirigendae et devolvendae sunt; Quoniam vero ipsi Cives Zathorienses documentis authenticis Juramento comprobatis Nobis declararunt, quod nunquam antea ad Custodiam Arci Nostrae Zathoriensis in personis proprijs obeundam aut conducendam tenebantur, verum pro Custodibus duobus, quos Burgrabius Castrensis Zatoriensis conduce solebat, ex aerario Civili publico Annis Singulis pretium Octo Florenorum monetae et numeri Regni Nostri pendere consweverant: Ideo Nos volentes majoribus oneribus eos hac in parte premi,

ab ejusmodi Custodia in personis illorum proprijs praestanda seu conducenda, eosdem Cives Zathorienses liberos et absolutos perpetuis temporibus facimus; Ita tamen, ut juxta antiquam consuetudinem duobus Custodibus per officium Capitaneale conductis, singulis Annis pretium octo Florenorum in moneta polonicali numerent, et solvant. Volumus praeterea ut Civitas Zathoriensis ejusque Incolae more aliarum Civitatum Regni Nostri liberam potestatem habeant, quosvis liquores vini Malwatici, muscatellae, medonis, et alios cujuscunque generis potus, propinandi, et libere divendendi. Et quia relatum sit Nobis non modicam jacturam in mensuris braseorum fiscum Nostrum exeo pati, tum etiam Contributionem Ducillarem, quoties pro Republica instituitur minui, qua Cerevisia Marcz dicta Incolis ejusdem Civitatis per Officiales Nostros braxari prohibetur: Ea propter tam Nostris, quam Reipublicae proventibus et utilitati Ipsorum Civium Zathoriensium hac in parte prospicere volentes, damus eisdem plenam potestatem Cerevisiam utramque tam communem (quam) vulgo Marcz dictam braxandi, et divendendi, noreque Civitatis Nostrae Cracoviensis propinandi, idque eo pretio, et mensura, qua Civitas Nostra Cracoviensis utitur, vel prout Officium Consulare ibidem in Zathor pro ratione temporis et caritate tritici pretium imposuerit. Ac insuper praecaventes, ne in statuendo pretio rebus mechanicis per Officium Palatinale Cracoviensi Artifices Zathorienses onerentur, quemadmodum eo minime apud nos questi sunt, statuimus, quod Artifices et Incolae Zathorienses Civitatis, ad nullam aliam et diversam constitutionem rebus mechanicis observandam tenebuntur, nisi ad eam et talem, quae in primaria Civitate Nostra Cracoviensi constituta, et per Artifices suscepta fuerit. Expositum quoque Nobis est praefatos cives Zathorienses in eo magno praejudicio, et injuria affectos esse; quod et si agri Nostri Praediales ibidem ex utraque parte stratae publicae jacentes, agros illorum in tergum seu latus Nostrum sitos

interclusserint, ita quod in agros suos nullibi eisdem commodius pateat, aditus, nihilominus tamen pecoribus et pecudibus, eorum per agros Nostros incultos vulgo Ugor dictos liber transitus seu expulsorium Wygon appellatum ad agros suos per Capitaneum Nostrum, seu Officiales illius denegatur, et pascua contra usitatam et antiquam consuetudinem eisdem prohibentur. Nos itaque nullam jacturam Agris Nostris tum temporis incultis ex eo inferri intelligentes, damus eam praerogativam Civibus Zathorienensibus, quod nunc, et in posterum semper licitum eis erit per agros Nostros incultos Ugory dictos expulsorium pro pecoribus, et pecudibus, armentisque suis habere, pascuisque libere uti sine Capitanei Nostri, et alterius cujusvis contradictione et impedimento. Quod ad universarum, quorum interest, praesertim vero Magnifici Stanislai Mirkowski a Mirow Palatini et Cracoviensis Generalis, Rathnensisque Capitanei, tum Generosi Sigismundi Mirkowski Oswiecimensis Zathoriensisque Capitanei Nostri modernorum, et aliorum pro tempore existentium Palatinorum, et Capitaneorum notitiam deducentes, mandamus, ut praefatos Cives Nostros Zathorienses in suprascriptis praerogativis eisdem a Nobis gratiose concessis inviolabiliter conservent, ab alijsque conservari faciant, neque ipsos in usu earundem ullo unquam excogitato modo impediant, verum a quavis impetitione quorumlibet Personarum ratione praemissorum eosdem tueantur, et defendant. Pro Gratia Nostra. In quorum omnium, et Singulorum fidem ac evidentius testimonium praesentes Literas Nostras Sigilli Nostri Majoris appensione communiri mandavimus. Actum et Datum Lublini in Comitijs Regni Nostri generalibus, Feria Quarta in Octava Purificationis Beatissimae Mariae Virginis: Anno Domini Millesimo Quingentesimo Sexagesimo Nono: Regni vero Nostri Anno Quadragesimo. Praesentibus Reverendissimo et Reverendis in Christo Patribus Dominis

Jacobo Uchanski Archiepiscopo Gnesnensi Legato Nato et Regni Nostri Primate, Philippo Padniewski Cracoviensi, Stanislao Karnkowski Wladislaviensi, Pomeraniaeque, Adamo Konarski Posnaniensi, Alberto Starozrebski Chelmensi Episcopis, nec non Magnificis, Generosis, ac Venerabilibus, Sebestiano Mielecki Castellano Cracoviense, Brestensique, Stanislao Miskowski de Mirow Cracoviensi et Generali Cracoviensi, Rathnensique Petro Zborowski Sandomiriensi, Stobnicensique, Joanne Sziratkowski Lanciciensi Przedecensique, Joanne de Sluzewo Brestensi, et Coninensi, Migdrirrecensique, Joanne Firley de Dambrowica Lublinensi, Regni Nostri Marschalco, Rohatinensique; Andrea Dembowski Betzensi, Rubieszowiensique, Arnolpho Uchanski Plocensi, Wischogradiensique, Achacio Czema Pomeraniae Gnievensique, Fabiano Czema Mariaemburgensi, et Tucholiensi Stargardiensique, Palatinis et Capitaneis, Stanislao Sobek de Suleiow Sandomiriensi, Regni Nostri Thesaurario, Malogostensi, Thisrowensique, Joanne Mielezki Woynicensi, Grodecensique, Andrea Dembowski Siradiensi, Lanciciensique, Adamo Drzewicki Juniwladislawiensi, Gostinensique, Stanislao Herborth de Fulstyn Leopoliensi et Samboriensi, Drohobiensi ac Zupparum Russiae Praefecto, Christophoro Lupecki Lublinensi, Anshelmo Gostomski Plocensi, Ravensique, Hieronimo Ossolinski Sandecensi, Nicolao Firley de Dambrowica, Nicolao Ligeza de Bobrek Zarnowiecensi, Nicolao Tarlo de Szczekarzewice Radomiensi Pilznensique, Alberto Przyiemski Landensi, Joanne Christoporski Wielunensi, Joanne Gologorski Haliciensi, Joanne Herborth de Fulstin Sanocensi, Joanne a Dzialyn Dobrinensi Nieszowiensique, Francisco Russocki Naclensi, Stanislao Wiszocki a Budrislaw Biechowiensi, Stanislao Szupski Inowlocensi, Stanislao Sziratkowski Rippenensi, Raphaele Sladkowski Conariensi Castellanis, et Capitaneis Valentino Dembienski de Dembiany Regni Nostri Cancellario, Francisko Krasinski Regni Nostri

Vicecancellario Praeposito Plocensi Archidiacono Calissiensi, et Gnesnensi, Cracoviensique Canonico, Stanislao Sandiwojio Czarnkowski Commendatore Posnaniensi, et Capitaneo Drahimensi, Stanislao Ossowski Cantore Gnesnensi Scholastico Wladislaviensi, Curiae Nostrae Referendarijs, Joanne Borkowski Praeposito Lancisiensi et Cracoviensi, Varsaviensique Canonico, Joanne Zaborowski Praeposito Sandomiriensi Stanislao Zamoiski Secretarijs Nostris et alijs, quam plurimis Dignitarijs, Officialibus, Capitaneis, Aulicis et Secretarijs Nostris testibus circa praemissa. Datum per Manus praefati Magnifici Valentini Dembinski de Dembiany Regni Nostri Cancellarij, Sincere Nobis dilecti Valētig Dąbieski R. P. Cancę̄ sst. Relatio Magnifici Valentini Dembienski de Dembiany Regni Poloniae Cancellarij cct. Locus Sigilli pensilis in cera expressi Majoris Cancellariae Regni. Tertiarum vero Literarum tenor est talis =

„Sigismundus Augustus Dei Gratia Rex Poloniae, „Magnus Dux Lithvaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae „Samogitiaeque cct. Dominus et Haeres. Significamus „praesentibus Literis Nostris, quibus expedit universis, „et singulis, praesentibus, et futuris harum notitiam „habituris. Expositum Nobis esse nomine Famatorum „Praeconsulis, et Consulum totiusque Communitatis „Oppidi Nostri Zator Privilegium seu Literas per Divum piae memoriae Sigismundum Poloniae Regem Parentem Nostrum, desideratissimum eidem Oppido gratiose concessas, continentes in se Donationem Juris perpetui, et approbationem quietae pacificaeque possessionis certarum piscinarum in fundo, et pascuis ejusdem Oppidi Communitatis expensis extructarum, casu infausto, cum easdem Literas, unacum pluribus alijs per quendam Concivem suum Lublinum, ad celebrationem Comitiorum modernorum Lublinensium in negotijs publicis

ejusdem Oppidi nisissent perijsse, cuius quidem rei evidentissima et authentica documenta Nobis ex Actis Castrensibus Cracoviensibus Capitanealibus exhibita sunt, ubi tam is, qui dictas Literas amisit, quam Proconsul, Consulesque suo ac totius Communitatis nomine corporale praestiterunt, Juramentum super amissione praedictarum Literarum, et contentis omnibus earundem. Supplicatumque Nobis humiliter per certos Consiliarios Nostros, quo pro praedictis Oppidanis Zathoriensibus Novum Privilegium seu Literas, in locum deperditarum dare, et concedere dignaremur. Quorum supplicationibus uti justis benigne annuentibus eidem Oppido Nostro Zator easdem piscinas, quas in arvo, seu planitia fundi ipsorum ubi pascua antehac habebant, proprijs impensis effodi, extruique numero undecim curaverunt, atque eis haec nomina indiderunt, Przekopni, Patcrewski, Stari, Przedzick, Posredni, Dąmbkowny, Glowacz, Sirotek, Tomirki, Gorski, Chobotek, cum omnibus et singulis ex eisdem praefatis piscinis utilitatibus, et emolumentis pro commodo praefati Oppidi publico dantibus, et concedentibus Jus proprietatis perpetuae, et quietae, ac pacificae possessionis ducimus, prout authoritate Nostra Regia praedictis Oppidanis Zatoriensibus Jus plenarium proprietatis perpetuae, ac quietam pacificamque possessionem damus, et concedimus praefatasque piscinas usui illorum perpetuo, et in aevum adferibimus harum Serie literarum. Quas piscinas praedicti Proconsul, et Consules Oppidi Zator, tenebunt, habebunt, possidebunt, ad easdemque aquam canalibus seu alveis derivabunt, ac deducent, sine omni impedimento, ac contradictione et pro Oppidi utilitate, quae melior et potior illis videbitur, ipsorum usus et commoda convertent, temporibus perpetuis. In cuius rei fidem Sigillum Nostrum praesentibus

est subappensum. Datum Lublini in Conventu Generali Regni Die Nona Mensis Julij Anno Domini Millesimo, Quingentesimo, Sexagesimo Nono, Regni vero Nostri Anno Quadragesimo, Valentiq Dębyeski R. P. Canc. Srst. Relatio ejusdem Magnifici Valentini Dembrenski de Dembiany Regni Poloniae Cancellarij est. Locus Sigilli Majoris Cancellariae Regni pensilis in cera expressi. — Nos itaque Stanislaus Augustus Rex Poloniae praefatae supplicationi nomine et pro parte Civitatis ac Civium Nostrorum Zathoriensium per Consiliarios ad Nos factae, clementissime annuendo prae insertas Literas seu Privilegia in omnibus earum punctis, clausulis, articulis, nexibus, ligamentis, et conditionibus approbantes, confirmantes, et ratificantes esse duximus, prout quidem approbamus, confirmamus et ratificamus hisce Literis Nostris, decernens easdem vim, et robur debitae, ac perpetuae firmitatis [in quantum juri publico non repugnat] obtinere debere. In quorum fidem praesentes Literas Manu Nostra Regia Subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. Datum Varsoviae Die IV^a Mensis Januarijs Anno Domini MDCCLXXII^do Regni vero Nostri VIII° Anno.

Stanislaus Augustus Rex

Joannes Karnicki Praefectus Arcium Ducatus Livoniae S. R. M. et Minoris Sigilli Regni Secretarius mp.

Confirmatio Literarum seu Privilegiorum Civitati Zathoriensi in Ducatu Zatoriensi sitt Serviensi.

Pro-Cancellariatu

Illustrissimi ac Excellentissimi Domini Domini
Joannis in Warklany Prete Comitis
à Borch
Pro-Cancellarii Regni Lucinensis Baugieliscensis
Oztuchoviensis et Capitanei

Sigillatum

Est in Actis

scripsit.

8)

Dokumenty uszkodzone

I. Privilegium Zaviconum Sigismundi III. Datum Cracoviae 1595. Pismo zniszczone zupełnie na składaniu. U spodu tylko sznurek od pieczęci. Format 67:50 cm. Obejmuje wierszy 56. nie licząc tytułu i podpisów. Podpis Zygmunta i Pawła Kossudzkiego(?!) Wierszy 56. nie wliczając tytułu i podpisu. —

II. Przywilej Zygmunta III. Pellionum Zathoriensium. Datum Varsoviae 26 Febr. 1631. Pismo prawie w zaniku. Pergamin liniowany. Format 56:64 cm. Zawinięcie nadto 10 cm. U spodu pieczęć na sznurku, Pieczęć z puszce żelaznej dość dobrze zachowana. Środek pergaminu wraz z pismem uszkodzony przez dwa rozdarcia. Przy zaczepieniu sznurka również rozdarty pergamin lecz niezapisany.
Podpis Zygm III i Dapifera [illegible]kiego

III. Przywilej Zygmunta Augusta z 1569. Datum Lublini. Podpis nieczytelny /... Gabryelski R. P. lane — i Walenty Dembiński. Zaledwie resztki z dokumentu, brak nawet sznurka od pieczęci, gdyż w tym miejscu urwany kawałek dość wielki. Z górnej strony również urwany kawałek dość wielki. Format 55:34. Pisma wierszy 17. Z tego możebne zaledwie 7 wierszy z trudem do przeczytania.